

UČEBNÍ FILOSOFIE pro stupeň IX (VŠEOBECNÉ VZDĚLÁVÁNÍ)

KRÁTKÁ PREZENTACE UČIVA

Tento program popisuje výuku *filozofie* v devátém ročníku. Jejím hlavním cílem je podpora osobního rozvoje a sebepoznání rozvíjením dovedností pro nezávislé, kritické a kreativní myšlení. Hlavní obsahový důraz v deváté třídě je studium hodnoty jako prvku osobní a skupinové identity a jako výraz vzájemné závislosti mezi jednotlivcem a komunitou. Povědomí o vztah mezi člověkem a komunitou jako základ pro rozvoj jednotlivce i komunity je dosažen prostřednictvím: 1. seznámení s možnostmi filozofických znalostí pro pochopení každodenní zkušenosti; 2. studium základních *etických a estetických hodnot*.

Výuka filozofie na střední škole vychází z hodnoty a autority filozofické tradice a řídí se následujícími zásady: koordinace s potřebami a zájmy studenta; dialogičnost; interaktivita a intersubjektivita ve vzdělávání; klíčový vývoj kompetence; partnerství; rozvoj třídy a školy jako demokratických komunit.

Osnovy *filozofie* v devátém ročníku pokrývají tři tematické oblasti - *znalosti a realita, osobnost a společnost, základy kognitivní a funkční kompetence*, které splňují požadavky na výsledky učení v předmětové *filozofii* v Státní vzdělávací standard pro všeobecné vzdělávání.

Učební plán je strukturován kolem tří hlavních témat. Školní začíná tématem „Filozofie, hodnoty a normy“ - stručně úvod do specifik filozofie jako racionálního dialogického studia hodnot a norem, které jsou považovány za základ a regulátory našeho společného života ve společnosti. Druhé téma „Svoboda, normy a lidské cíle“ představuje svobodu a vůli jako zdroje autonomní morální volby a nabízí příležitosti k zamyšlení nad základními etickými kategoriemi v jejich korelaci s osobní zkušeností a smyslem života. Třetí hlavní téma „Krása a umění jako filozofický problém“ se zabývá základními estetickými kategoriemi a teoriemi umění podporou estetického smyslu osobní zkušenosti a kreativního vyjadřování studentů.

Jasnou prioritou programu je postupné budování dovedností a „přenositelných“ kompetencí (třetí tematická oblast popsána v samostatné tabulce), které se formují v procesu výuky filozofie, ale jsou plně přenosné a použitelné v jiných obsahových oblastech. Tyto kompetence jsou zavedeny a procvičovány na počáteční úrovni v platové třídě VIII a jsou aktualizovány v platové třídě IX a očekává se, že budou plně třídy X. Činnosti pro rozvoj přenosných kompetencí jsou prováděny ve cvičebních třídách *po celý školní rok* u příležitosti *všechna* témata z dalších dvou obsahových oblastí. Další tabulka ukazuje příklady konkrétních aktivit, které přispívají k rozvoji komplexní přenositelné kompetence.

Zvládnutí dovedností jako priority se projevuje v poměru poskytovaném tímto PM mezi počtem hodin pro nové znalosti a praktických činností a cvičení, jakož i ve vztahu mezi formami hodnocení. Takto formulované cíle výcviku v *filozofie* v devátém ročníku vyžaduje aplikaci interaktivních výukových metod a postupné přiřazování různých skupinových úkolů.

OBLASTI KOMPETENCE

Osobnost a společnost

ZNALOSTI , DOVEDNOSTI A POSTOJE

- Zná základní pojmy a teorie etiky a estetiky.
- Analyzuje a hodnotí důvody svých vlastních akcí a voleb (hodnoty, principy, motivy a důsledky).
- Rozlišuje a chápe různé historické a současné normy (morální, právní, náboženské, politické) soužití v komunitě.
- Rozpoznává filozofické koncepty krásy a může je aplikovat na emblematické umělecká díla.
- Argumentuje osobní preference v umění pomocí estetických kategorií.

- Chápe sdílané hodnoty v kontextu (sazební a praktická) a přetváří je v vlastní předpoklady.

Poznání a realita

- Zná specifika filozofických znalostí norem a hodnot.
- Zkoumá problémy vytvářením hypotéz a ověřováním jejich platnosti (samostatně nebo ve skupině).
- Analyzuje přírodní, sociální a kulturní jevy z různých úhlů pohledu.
- Vědom si důležitosti filozofické tradice jako zdroje pro formování a ospravedlňování osobní pohled na svět

Základní kognitivní a funkční kompetence

1. Analýza filozofického (nebo jiného specializovaného) textu:

Student je schopen formulovat problémy a problémy v autorském textu, vyhodnotit text z hlediska životní zkušenost, vyjádřit rozumný osobní postoj.

2. Vytvoření analytického textu (filozofická esej):

Student je schopen vytvořit krátký analytický text s jasnou strukturou, ve kterém formuluje problém a diplo argumentuje hlavně každodenními příklady.

3. Účast v diskusi:

Student dokáže jasně a přesně formulovat osobní pozici a zdůvodnit ji. Konstruktivně se účastní dialogické formy filozofického výzkumu s určitou regulací (diskuse, debata).

4. Případová studie:

Student je schopen analyzovat problémovou situaci, formulovat problém nebo konflikt, navrhnout

Stránka 3

alternativní řešení z pohledu různých účastníků situace a zdůvodnit výběr.

5. Vývoj projektu (sociální a / nebo výzkumný):

Student je schopen analyzovat problémovou situaci, formulovat cíl, plánovat činnosti a zdroje, a řídit procesy.

6. Veřejná prezentace (prezentační dovednosti):

Student je schopen strukturovaně prezentovat informace publiku, přičemž sleduje předem stanovenou regulace a používá různé vizualizační nástroje a technologie.

1. Téma: Filozofie, hodnoty, normy

1.1. Hodnoty a normy

- Zná a rozlišuje pojmy jako: hodnoty a zboží, tradice a normy.
- Zná filozofický začátek výkladu hodnoty a hodnotové systémy (Sokrates a sofisté).
- Ukazuje kritiku a sebekritiku do extrémů relativismus a fundamentalismus.

**relativismus,
fundamentalismus,
norma**

1.2. Filozofický výzkum a rozumnost

- Chápe specifika filozofie jako formy racionalita a výzkum.
- Rozlišuje rozumné a neformální názory.
- Rozumí potřebě zkontrolovat argumenty pro daný pozici a neumožňuje nekritické přijetí „připraveno“ odpovědi.
- Uvědomuje si potřebu rovnost účastníci dialogu.

racionalita, di

2. Téma: Svoboda, normy a lidské cíle

2.1. Svoboda a vůle

- Svobodu vůle chápe jako základní hodnotu a jako filozofický problém.
- Zná minimálně dvě alternativní teorie svobody (Augustin, Kant, Hegel, Sartre).

**svoboda,
nutnost, zodp**

Stránka 4

	<ul style="list-style-type: none"> - Uvádí příklady příčinných vztahů a vztahů od svoboda. - Rozlišuje mezi negativní (svoboda od) a pozitivní svobodou (svoboda pro). - Je si vědom odpovědnosti, s níž je autonomní vázán morální volba. 	
2.2. Etika a morálka	<ul style="list-style-type: none"> - Zná specifika etiky jako filozofická disciplína a koncept morálky jako řádu založeného na hodnoty platné pro komunitu. - Analyzuje starověké názory (Socrates, Aristoteles) pro dobrý život a spravedlnost. - Rozumí sdíleným hodnotám v komunitě a dělá si vlastní etická volba. - Formuje morální citlivost v mezilidských vztazích. - Chápe respekt jako hlavní regulační přístup v vztahy mezi lidmi. 	etika, m norma a morž respekt, důsto
2.3. Dobro, zlo, ctnost	<ul style="list-style-type: none"> - Zná minimálně dva pojmy dobra a zla (křesťanství, moderní relativismus). - Definiuje pojem ctností. - Aplikuje Aristotelovo pojetí ctnosti jako uprostřed mezi dvěma extrémů (nedostatek a přebytek) zhodnotit jejich osobní zkušenost. - Rozlišuje pojmy dobra, zla a ctnosti v světová náboženství. - Ukazuje postoj zodpovědného řešení morálních případů v konkrétních situacích. 	dobro, zlo, ctr
2.4. Smysl života	<ul style="list-style-type: none"> - Orientuje se v různých cílech lidského života - osobní štěstí, potěšení, prospěch, povinnost (např. eudemonismus, hedonismus, utilitarismus, etika dluhu). - Je schopen aplikovat etické koncepty tak, aby dávaly smysl osobnímu vaše zkušenosti (rodina, přátelství, láska). 	štěstí, potěšen životu, povinn prospěch, přá

Stránka 5

	<ul style="list-style-type: none"> - Odůvodňuje osobní postoj ke smyslu života. - Ukazuje otevřenost a porozumění rozdílu v cílech a smyslu lidského života. 	
3. Téma: Krása a umění jako filozofické problémy		
3.1. Hlavní estetické kategorie a koncepty	<ul style="list-style-type: none"> - Zná základní estetické kategorie a pojmy. - Je schopen odlišit esteticky od etických hodnot. - Je schopen podat a argumentovat estetické posouzení předmětu z každodenního života nebo z uměleckého díla. - Projevuje touhu esteticky interpretovat své zkušenosti. 	estetický, krás ošklivý, vzneš
3.2. Filozofické teorie umění	<ul style="list-style-type: none"> - Zná základní aspekty alespoň dvou filozofických teorií o umění (např. Aristoteles, Kant, Hegel nebo Nietzsche). - Zná různé sociální a ideologické role, které umění může hrát. - Uvědomuje si možnosti různých umění vyjádřit světonázor a existenciální problémy a rozpoznává filozofické problémy v dílech umění. - Oceňuje příležitost vyjádřit své myšlenky prostřednictvím prostředky umění. 	umění, kreativ tvůrce, uměle práce, katarzi

Hlavní kognitivní a funkční kompetence jsou budovány během celého kurzu a prostřednictvím všech témat. Je nutné

plánuje jejich počáteční zavedení do 2 až 4 hodin ročně.

1. Analýza filozofického textu	<ul style="list-style-type: none">- Rozlišuje filozofický text od nefilozofického.- Klade otázky hlavním kategoriím v textu.- Definuje téma a problém textu.	filozofický
2. Vytvoření analytického textu	<ul style="list-style-type: none">- Srovnává filozofický text s jinými texty nebo jinými formami vyjádření (různých umění) ke stejnému problému.- Vytvoří krátký analytický text s jasnou obecnou strukturou	

Stránka 6

3. Účast v diskusi	<p>(úvod, výklad, závěr).</p> <ul style="list-style-type: none">- Formuluje a aplikuje základní pravidla pro skupinovou diskusi.- Účastní se dialogických forem s určitou regulací (debata, spor).- Ukazuje připravenost argumentovat svým osobním pohledem.	diskuse, de
4. Případová studie	<ul style="list-style-type: none">- Rozpozná studovaný filozofický (etický nebo estetický) problém v popis konkrétní situace (případ).- Vyjádříte se k případu z hlediska alternativních teorií / pozic.- Nabízí alternativní řešení.- Volí řešení a zdůvodňuje svou volbu.	morální díl
5. Projektová práce (nezávislý výzkum na toto téma)	<ul style="list-style-type: none">- Realizuje malé skupinové nebo individuální projekty související s výzkumná činnost na témata učiva.- Vytváří konkrétní produkty (prezentace, texty, kreativní formy - koláže, filmy, blogy, wiki ...).- K přesvědčivé prezentaci používá různé nástroje a technologie uvedl tyto a víry.	
6. Veřejná prezentace	<ul style="list-style-type: none">- Může vytvářet a dodržovat časové a obsahové předpisy pro prezentace.	

Roční počet hodin studia předmětu v IX. Ročníku - 36 hodin

Pro nové znalosti	42%
Pro praktické činnosti a cvičení	42%
Pro shrnutí	5%
Pro kontrolu a hodnocení	11%
(Pro vstupní a výstupní úroveň, pro řídicí práce)	

Stránka 7

Hodnocení prospěchu žáka zahrnuje nejen osvojení znalostí, ale také míru osvojení dovedností a jejich žádost o diferencované, odůvodněné a tolerantní vyjádření osobního postavení. Student je vyzván, aby se formoval osobně postoj k filozofickým (etickým a estetickým) problémům, ale způsob jejich řešení je založen na kritickém myšlení a sekvence, které jsou měřitelné, a proto je lze vyhodnotit. Filozofický výcvik vytváří podmínky pro možnou změnu v jednotlivce a společnost tím, že pracuje na postojích studentů.

Důležitou součástí hodnocení je účast studenta na různých formách *skupinových* úkolů. Tímto způsobem jsou rozvíjeny učební dovednosti pro týmová práce a pro pozorování a reflexi skupinových procesů.

Poměr při tvorbě termínu a ročního hodnocení:

Individuální účast na práci ve třídě (analýza textu, diskuse, debaty, případové studie, projekty ...) 25%	
Samostatné písemné práce (domácí úkol - analytický text, analýza textu, esej, portfolio, případová studie)	20%
Testy (písemné testy)	25%
Účast ve skupinových praktických aktivitách (diskuse, případové studie, projekty, prezentace, kreativní úkoly ...)	30%

Filozofie učí *systematickému a důslednému myšlení*, které vytváří spojení mezi jednotlivými jevy a celkovým kontextem. Proto c v vyučovacím procesu je možné mnoho interdisciplinárních spojení.

Činnosti Ve třídě	Klíčové kompetence	Mezipředmětové odkazy
Analýza filozofických a nefilozofických (umělecké, vědecké atd.) texty z Bulharské a cizí jazyky (podle profilu škola)	komunikace v rodném jazyce komunikace v cizích jazycích (podle profilu školy)	Bulharský jazyk a literatura, cizí jazyky - dovednosti analýzy textu - uvedení příkladů z literatury na témata Program
Pořádání diskusí a debat o morální, společensky významné a důležité pro problémy školní komunity	komunikace v rodném jazyce veřejné a občanské kompetence	Bulharský jazyk / cizí jazyky - dodržování jazykové normy
Případová studie	komunikace v rodném jazyce veřejné a občanské kompetence	přírodní vědy, historie, IT, geografie a ekon

Stránka 8

Příprava veřejných prezentací z individuální a skupinový výzkum úkoly	komunikace v rodném i cizím jazyce digitální kompetence iniciativa a podnikání učební dovednosti	- dodržování jazykových norem na výstavě využívání ICT při získávání informací a tvorba prezentací plánování a implementace individuálních a skupinové výzkumné úkoly, týmová práce literatura, historie, výtvarné umění, hudba
Analýza uměleckých děl (obrazy, hudba a filmy)	komunikace v rodném jazyce kulturní povědomí a kreativita učební dovednosti	výtvarné umění, hudba - vyjádření filozofické myšlenky prostřednictvím uměl
Kreativní úkoly - tvorba koláží, plakáty, kresby, divadelní formy atd. Mimo třídu Individuální nebo skupinové studie v internet na témata z programu	komunikace v rodném i cizím jazyce učební dovednosti digitální kompetence veřejné a občanské kompetence	vyhledávání a kritické vyhodnocování info (v rodném nebo cizím jazyce)
Návštěva na odlišný civilní organizace, kulturní instituce a středisek	komunikace v rodném i cizím jazyce učební dovednosti iniciativa a podnikání veřejné a občanské kompetence	občanské vzdělávání, podnikání
Implementace skupiny nebo jednotlivce projekty (výzkumné nebo sociální), související s výraznými osobnostními problémy, třída, školní komunita	komunikace v rodném i cizím jazyce učební dovednosti iniciativa a podnikání veřejné a občanské kompetence	občanské vzdělávání, podnikání
Vytváření, údržba a účast na nich virtuální dialogické prostor (blogy / wiki, fóra atd.)	komunikace v rodném i cizím jazyce učební dovednosti digitální kompetence veřejné a občanské kompetence	kritické a odůvodněné prohlášení o osobnir aktivní využívání IT pro publikování na int
Kreativní úkoly - kresby, hudba, poezie, próza, umělecký fotografování, počítačová grafika, divadlo atd.	komunikace v rodném i cizím jazyce učební dovednosti digitální kompetence veřejné a občanské kompetence kulturní povědomí a kreativita	výtvarné umění, hudba - vyjádření filozofické myšlenky prostřednictvím studc umění

